

# MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

2024/2025

ZŠ a MŠ Nymburk, Letců R.A.F 1989, Nymburk 288 03

Vypracoval: Mgr. Radek Procházka

Ředitel školy: Mgr. Jiří Cabrnach

## OBSAH

|                                             |    |
|---------------------------------------------|----|
| Základní údaje o škole                      | 3  |
| Preventivní program                         | 4  |
| Krátkodobé cíle                             | 5  |
| Dlouhodobé cíle                             | 5  |
| Charakteristika školy                       | 6  |
| Prevence a školní vzdělávací plán           | 7  |
| Děti ohrožené školním neúspěchem            | 8  |
| Centrum primární prevence Semiramis         | 9  |
| Seznam odborných pracovišť                  | 10 |
| Metodik primární prevence                   | 17 |
| Individuální výchovný program               | 17 |
| Primární prevence v roce 2023/2024          | 19 |
| Preventivní program ve výuce                | 21 |
| Programy uskutečněné v roce 2023/2024       | 23 |
| Plánované programy pro školní rok 2024/2025 | 24 |
| Hlavní úkol pro preventivní tým             | 26 |
| Krizový plán a strategie                    | 27 |
| Nabídka kroužků pro rok 2024/2025           | 35 |
| Užitečné odkazy                             | 35 |

|                                    |                                                 |
|------------------------------------|-------------------------------------------------|
| Název a adresa školy               | ZŠ a MŠ Nymburk, Letců R.A.F., Nymburk 288 03   |
| Jména a příjmení ředitele          | Mgr. Jiří Cabrnach                              |
| Jméno a příjmení zástupce ředitele | Mgr. Gabriela Vejvodová<br>Mgr. Radek Procházka |
| Telefon na ředitele                | 325 531 061, tel. linka 101                     |
| Email na ředitele                  | cabrnach.jiri@zs-raf.cz                         |

|                                  |                                             |         |    |
|----------------------------------|---------------------------------------------|---------|----|
| Jméno školního metodika prevence | Mgr. Radek Procházka                        |         |    |
| Telefon                          | 325 531 063, tel. linka 111, 731 960 752    |         |    |
| Email                            | prochazka.radek@zs-raf.cz                   |         |    |
| Specializační studium            | Ano                                         | Studuje | Ne |
| Realizátor vzdělávání            | PPP Nymburk, Masarykova 895, 288 00 Nymburk |         |    |

|                          |                                          |         |    |
|--------------------------|------------------------------------------|---------|----|
| Jméno výchovného poradce | Mgr. Radek Procházka                     |         |    |
| Telefon                  | 325 531 063, tel. linka 111, 731 960 752 |         |    |
| Email                    | prochazka.radek@zs-raf.cz                |         |    |
| Specializační studium    | Ano                                      | Studuje | Ne |

|                           |                        |  |  |
|---------------------------|------------------------|--|--|
| Jméno školního psychologa | Ing. et Mgr. Jan Čapek |  |  |
| Telefon                   | 325 531 063            |  |  |
| Email                     | jan_capek@volny.cz     |  |  |

|                          | Počet tříd | Počet žáků | Počet ped. pracovníků |
|--------------------------|------------|------------|-----------------------|
| ZŠ - 1. stupeň           | 16 + PT    | 352        | 30                    |
| ZŠ - 2. stupeň           | 13         | 330        | 35                    |
| MŠ                       | 15         | 351        | 33                    |
| Celkem pedagogů na škole |            |            | 93                    |

„Naše mládež miluje přepych. Nemá správné chování. Neuznává autority a nemá úctu před stáří. Děti odmítají rodičům, srkají při jídle a tyranizují své učitele.“

„Nevzniká z peněz ctnost, ale z ctnosti vznikají peníze i všechny ostatní pro lidi dobré věci, v soukromí i v obci.

*Sokrates, 5. století př. n. l.*

**Preventivní program školy** (dále jen **PPŠ**) vnímáme jako živý a životu školy prospěšný plán pro předcházení široké škále rizikového a závadového chování školní mládeže ve věku 6-15 let, která plní povinnou školní docházku. Naše škola vítá své žáky, je připravena jim poskytnout kvalitní vzdělání a vybavit je kompetencemi k vhodné volbě profesní specializace, stejně jako k úspěšnému startu na této samostatně vybrané dráze. Uvědomujeme si, že odolnost každého dítěte, odhodlanost čelit výzvám i obtížím se různí podle osobnostního založení, modelu sociálního prostředí, míry zapojení do širších sociálních struktur a v neposlední řadě podle promyšlenosti a včasnosti prevence možného selhání. Je trendem z obecných schémat sestavit výslednou, na míru škole odpovídající podobu preventivního plánu, nespokojit se pouze s vykazováním administrativy, ale sledovat vývoj a proměny rizikových oblastí v souladu se školním vzdělávacím programem, vycházejícím z Rámcového vzdělávacího programu.

Na následujících stránkách je načrtnut koncept primární prevence naší školy, který je pravidelně aktualizován a vyhodnocován ohledně svých přínosů. Je dílem týmové práce a jeho smysl může být naplněn opět jen týmovou spoluprací. Nechceme zpracovat program jen formálně, jako dokument, ale s ohledem na funkčnost, nikoli samoúčelně kvůli přehledné kontrole, ale s ohledem na časové, finanční a personální možnosti školy.

Primární prevence rizikového chování se člení na tzv. specifickou a nespecifickou. Specifickou primární prevencí lze rozdělit do tří úrovní (Ministerstvo školství ČR, 2013): 1. Všeobecná primární prevence – zaměřuje se na běžnou populaci dětí a mládeže, zohledňuje pouze věková kritéria. Jedná se o programy pro větší počet účastníků (skupina do 30 účastníků, zpravidla jedna třída). 2. Selektivní primární prevence – zaměřuje se na skupiny osob, u kterých jsou ve zvýšené míře přítomny rizikové faktory pro vznik a vývoj různých forem rizikového chování a jsou většinou více ohrožené než jiné skupiny populace. Pracuje se zde s menšími skupinami, případně i jednotlivci. 3. Indikovaná primární prevence – je zaměřena na jedince, u kterých se již vyskytly projevy rizikového chování.

Vycházíme z metodického doporučení pro tvorbu PPŠ (vyhl.197/2016 Sb.), že program stojí na těchto třech pilířích:

I) na souboru pravidel bezpečné školy v oblasti rizikového chování ve škole

II) na posilování dovedností pro život – sebeovlivnění či sebekázeň, sociální dovednosti dítěte

III) na zaměření se na určité jednotlivé typy *rizikového chování* (viz dále: agrese ..... záškoláctví)

*Rizikové chování – z odborné definice rizikovým chováním rozumíme jakékoli cílené jednání nebo aktivitu jednotlivce nebo skupiny, jehož následkem může být zranění, smrt, trvalé postižení nebo jiné snížení kvality života riskujícího nebo dalších lidí, stejně jako narušení vztahů, psychiky, nebo i ekonomické a hmotné škody. Smyslem PPŠ je bránit výskytu, oddalovat nebo snižovat výskyt takového rizikového chování a zvyšovat schopnost žáků a studentů činit informovaná a zodpovědná rozhodnutí.*

## Naše vize, neboli kam jdeme

### Krátkodobé cíle

- Naším cílem je rozvíjet v žácích mravní a postojevé vlastnosti, které jsou předpokladem k zvládnutí úspěšného začlenění do malé sociální (společenské) skupiny, získávat dovednosti a návyky pro samostatný produktivní (tvůrčí) život ve společnosti, a to prostřednictvím přirozeného a spontánního (samovolného) sociálního učení.
- Věříme, že školou poskytovaná včasná, dlouhodobá, ucelená, systematická a koordinovaná pomoc dítěti výrazně oddaluje výskyt rizikového chování.
- Chceme naše žáky vést ke zdravému životnímu stylu, chceme přispět k jejich osobnostnímu a emočně-sociálnímu rozvoji a pomoci jim osvojit si asertivní komunikační dovednosti (obhájit a prosadit oprávněné zájmy). Toto je cílem tzv. nespecifické primární prevence.
- Chceme, aby náš školní preventivní program byl založen na podpoře vlastní aktivity žáků, pestrosti forem preventivní práce s žáky, zapojení celého pedagogického sboru školy včetně asistentů pedagoga a hlavně úzké a rané spolupráci se zákonnými zástupci žáků školy.
- Vnímáme rodiče a vychovatele našich žáků a žákyň jako partnery školy, se kterými máme stejný cíl. Dítě není objektem naší výchovně-vzdělávací péče, je subjektem s přímým podílem na svém uvědomovaném sebezdokonalování. Prostřednictvím budování dovedností jako sebekontrola, přizpůsobivost, účinné naslouchání, účinné pozorování a představitost se postupně stává sebejistým a současně týmovým hráčem s vysokým stupněm odpovědnosti za dopady svého jednání.
- Návodným je materiál Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy z r. 2013 nazvaný **Individuální výchovný program** (dále jen IVÝP), kdy se škola skutečně obrací k zákonnému zástupci žáka jako k partnerovi, s nímž pracuje na dosažení stejného cíle – odstranění rizikového chování žáka. Soustředěný a jednotný tlak obou důležitých institucí (školy a rodiny) na žáka zvyšuje pravděpodobnost úspěchu. IVÝP nabízí prostor pro vzájemný dialog a možnost vyhledat a nastavit vhodnou podporu pro žáka/zákonného zástupce k získání potřebných kompetencí směřujících k odstranění rizikového chování. Materiál naznačuje, že mnohé rodiny, které byly původně nahlíženy jako spíše nespolupracující, se ukázaly jako přístupné, ale spíše bezradné a potřebující podporu. Užší spolupráce v podpůrném, ale pevně ohraničeném prostředí od sebe oddělí rodiny bezradné od rodin, které spolupráci skutečně odmítají. Pokud ani přes veškerou podporu nedojde k odstranění rizikového chování žáka (a to z důvodu, že žák není schopen za dané podpory na svém chování pracovat či jedna/více stran není schopna danou podporu v potřebné míře poskytovat), je rodina vyzvána k spolupráci s další stranou, která má k řešení dané situace potřebné nástroje (odborné či právně vymahatelné).
- **Integrace ukrajinských dětí do vzdělávacího procesu** – výukové programy v rámci Šablon, vzdělávání za spolupráce školního asistenta, konzultace a besedy se školním psychologem

### Dlouhodobé cíle

- Zvýšit podíl aktivního odpočinku žáků vyplněného rekreačním sportem, rozvíjením čtenářských dovedností, *vrstevnického učení* (vzájemné dopomáhání si k lepším školním výsledkům), účasti na kulturních představeních ap. na úkor převážně pasivní konzumní prokrastinace (odkládání povinností, lelkování) s možnými důsledky netolismu (závislosti

na tzv. virtuálních drogách – PC hry, mobilní telefon, televize nebo internet) a zesílení poruch pozornosti a ztráty empatie (vcítění se do druhých).

- Oživit školní rok vystoupeními sportovně nebo umělecky či jinak nadaných žáků a žákyň.
- Budovat patronát (průvodcovství, záštita) starších žáků nad mladšími díky společným setkáním a sdílením školních tradic.
- Budovat pravidelnou spolupráci s úspěšnými bývalými studenty.
- Nabízet rodičům možnost otevřených hodin.
- Rozvíjet občanské a sociální kompetence (způsobivosti) žáků cestou začlenění školy do široké komunity (sousedství) sídliště prostřednictvím kulturních vystoupení, poskytnutím prostoru pro společné tvoření žáků a rodičů či prarodičů, poskytnout prostor pro přednášky či výstavy pro veřejnost. V současnosti se zamýšlíme, jak rozvíjet školu jako určitou přirozenou křižovatku, „štěpnici moudrosti“, kde se setkávají zástupci mladé generace – žáci 2. stupně a obyvatelé sídliště a města – senioři. Inspirací jsou tzv. Univerzity 3. věku, které v odpoledních hodinách nabízejí seniorům osvěžit si učivo základní školy a motivují stávající žáky k sebezdokonalování.

## Naše mise, neboli jak tam dojdeme

Víc hlav víc ví.

Co je psáno, to je dáno.

Neznalost zákona neomlouvá.

*Česká a starořímská rčení*

- Ukotvení bezpečnostních pravidel v dokumentech školy.
- Posilování obecného povědomí žáků a jejich rodičů o školních směrnicích. Organizační řád škol je na webových stránkách školy, vnitřní pokyny a směrnice zpracované dle platné legislativy jsou k informovanosti rodičů na veřejně přístupných místech a současně na intranetu školy. Poučení o pravidlech a školním řádu je prováděno pravidelně na začátku roku a před každou akcí konající se mimo prostory školy. V každé třídě je vyvěšen tzv. přestupník, neboli sankční řád a Desatero pro žáka.
- Dostupnost a aktualizace informací směrem k žákům a jejich zákonným zástupcům (zejména prostřednictvím elektronických nástěnek, webových stránek školy).
- Zacílení se na rozšíření nabídky volnočasových aktivit pro všechny věkové stupně.
- Průběžná nabídka zapojení rodičů a přátel školy, např. z řad bývalých žáků, do života školy: vedení volnočasových aktivit, odborné přednášky, nabídka exkurzí apod.

### **Charakteristika školy**

#### **Učitelé**

Sídlištní Základní škola Nymburk, Letců R.A.F. má věkově smíšený pedagogický sbor s vysokým stupněm aprobovanosti a výraznou převahou žen. Pedagogové se nepravdělně zúčastňují akcí dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Z příkladů dobré praxe se nám nabízí zkušenosti sdílené na tzv. Inspirativních kavárnách a workshopech (výjezdy s náslechy ve škole, přednášky) organizovaných Místním Akčním Plánem vzdělávání Nymburk.

#### **Třídní kolektivy**

Výše uvedené cíle již nyní uskutečňujeme prostřednictvím adaptačních nepobytových kurzů pro 6. ročníky (připravují na změnu při přechodu na 2. stupeň školy a nové spolužáky a jejich program zabezpečuje školní psycholog formou psychoher). Potvrzuje se, že výlety, exkurze a velmi oblíbené Školy v přírodě mají svoje nezastupitelné místo pro stmelování kolektivu. Pro monitorování klimatu i sociometrii třídy (sledování vztahů uvnitř jedné třídy) se osvědčily projektové dny (žáci nemají běžnou výuku, ale zpracovávají dané úkoly nejen ve třídě, ale i na stanovištích mimo školu).

Některé třídy se svými třídními vyzkoušely přespání ve škole. Nabízí se připojit se k celostátnímu projektu Noc s Andersenem nebo vyzkoušet dlouhodobý motivační trénink Sazka olympijský víceboj – odznaku všestrannosti. Třídnická hodina je instrument každého třídního učitele.

### **Vybavení, zázemí**

Máme krásnou odpočinkovou zahradu a užitkový sad, které umožňují výuku pod širým nebem. Školní družina řadu akcí organizuje právě na zahradě. O hlavních přestávkách mají děti možnost pobývat venku v atriu školy, v rámci možností dbáme na psychohygienu (hluknost prostředí, teplota v místnostech). U pracoviště specifických poruch učení je relaxační zóna s herními prvky na rozvíjení např. rovnováhy, sluchového vnímání ap.

Podporujeme zdravé stravovací návyky poskytováním vyvážených svačinek připravovaných v naší školní kuchyni.

### **Komunita**

Dlouhodobě realizujeme pravidelné setkávání budoucích prvňáčků s elementaristkami (učitelkami 1. stupně, které od září třídy povedou). Každý měsíc se v průběhu školního roku předškolák setká s budoucími spolužáky, prostředím a způsobem práce ve škole.

Škola je otevřená veřejnosti a spolupracuje se svým zřizovatelem při poskytnutí zázemí okrskovým volebním komisím. Vnitřní tělocvičny i venkovní sportovní areál slouží široké veřejnosti.

Letitou tradicí je vydávání školního časopisu.

Tradiční součástí předvánočního období se stal odpolední vánoční jarmark na prostranství před školou, kde se neformálně setkávají zaměstnanci školy s bývalými i stávajícími žáky, jejich rodiči a obyvateli sídliště.

Skvělou pověst a významná ocenění má oddíl mažoretek, kterým se věnuje zdejší učitelka TV.

### **Znalosti, dovednosti a způsobilosti obsažené ve Školním vzdělávacím plánu (tzv. nespecifická primární prevence)**

V souladu s celosvětovým vývojem rozvíjíme znalosti, dovednosti a způsobilosti našich žáků v:

- oblasti ochrany zdraví,
- oblasti sociální,
- oblasti výchovně-školní
- oblasti bezpečnosti
- Pracujeme s průřezovými tématy Mediální výchova a Osobnostní a sociální výchova. Stavíme na výstupu Osobnostní a sociální výchovy, že předpoklad pro dosažení úspěchu je uvědomit si souvislosti jevu na ose jeho příčin a důsledků a aktivní účast dítěte při řešení. Klíčové způsobilosti rozvíjíme během výuky *Člověk a jeho svět*, *Výchova ke zdraví*, *Výchova k občanství*, *Přírodopis* – biologie člověka a nově i v povinně-volitelném předmětu *Mediální výchova*. Postupujeme modelem spirály, v daných intervalech rozšiřujeme a upevňujeme objem vědomostí, dovedností a znalostí. Vzděláváme žáky a žákyně v klíčových způsobilostech v komunikačních dovednostech (umět přiměřeně hovořit o svých pocitech), schopnosti čelit sociálnímu tlaku, umět odmítnout, umět přijmout kritiku i pochvalu a být schopen vcítění se.

- V předmětu *Člověk a jeho svět* jsou žáci a žákyně vedeni k poznávání a upevňování preventivního chování, přiměřeného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení, vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých. Žáci se učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům.
- V předmětu *Výchova ke zdraví* v souladu s ŠVP pokrýváme širokou škálu učiva o pohlavním dospívání, vztazích ve dvojici, výchově k rodičovství, formách sebepoškozování, o skrytých formách individuálního násilí, bezpečném chování mezi neznámými lidmi, bezpečnosti v dopravě, ochraně člověka za mimořádné situace.
- V předmětu *Výchova k občanství* vzděláváme žáky a žákyně o společenských normách, závazných právních normách, hmotné a duchovní kultuře, občanských právech, vlastenectví a mezinárodních dohodách. Zaměřujeme se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjíme vědomí příslušnosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu dědictví a podporujeme přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Věnujeme se prevenci rasistických, xenofobních a extremistických postojů. Vychováváme k toleranci a respektování lidských práv, k úctě k práci a odkazu předků. Tento vzdělávací obor přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.
- V předmětu *Přírodopis* se žáci seznamují s biologií člověka, vývojovými stádii lidského druhu, probírají lidské tělo, stejně tak i základní nemoci a úrazy a jejich předcházení, včetně základů první pomoci, racionální životosprávy, diskutují se rizika předčasného a promiskuitního sexuálního chování.

### **Děti ohrožené školní neúspěšností**

V uplynulých školních letech prošli pedagogové řadou školení, jak integrovat dítě s poruchami učení a chování, aniž je ohrožena kvalita a dostupnost výuky pro ostatní žactvo.

Jako zásadní krok se jeví stanovit si individuální plány rozvoje a najít možná úskalí (pomocí tzv. analýzy SWOT a „Profilu na jednu stranu“) u dětí ohrožených školní neúspěšností. Vedle plánů inkluze (IVP) budeme na pedagogických jednáních pravidelně monitorovat a hodnotit vývoj spolupráce s dítětem a jeho rodinou.

MŠMT ve svých materiálech volně uvádí, že škola má povinnost realizovat poradenské služby, vytvořit preventivní program školy, ve kterém rozpracovává, JAK PŘEDCHÁZET školní neúspěšnosti. V úvahu mají být brány tyto faktory:

- a) osobnost dítěte – snížená inteligence, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži, poruchy chování, zdravotní komplikace
- b) rodinné zázemí v kulturně odlišných podmínkách – jiný hodnotový žebříček, jazyková bariéra
- c) rodinné prostředí s nedostatečným zájmem o školu a školní dění – nedostatek motivačních impulsů, negativní postoj rodičů směrem ke škole
- d) rodinné prostředí zaměřené na výkon nebo příliš ochranné
- e) vztahy ve škole a mezi vrstevníky – (ne)příznivé sociální klima

Ve své práci zohledňujeme tyto faktory a zapracováváme je do Plánů podpůrných opatření a IVP

Uvědomujeme si, že školní neúspěšnost a rizikové chování mohou být spojenými nádobami. Že dobrá školní adaptace a školní úspěchy společně s dobrou duševní pohodou žáka jsou nejlepší prevencí nežádoucích projevů chování. Z tohoto důvodu jsme uvítali projekt MŠMT Pomoc školám (tzv. Šablony I a II), které iniciují v rámci podpůrných opatření žáků s poruchami učení a školní adaptací (nedostatečným zažitím nového školního prostředí) pedagogickou intervencí (cíleně směřovaná dopomoc) formou tradičního doučování v mimoškolní době přímo na půdě školy. Jsou zapojeni pedagogové obou stupňů, 1 vyučující ve skupince max. 5 žáků.



Důležitá je povědomost mezi pracovníky školy o příznacích tzv. syndromu týrané dítěte (CAN syndrom)

*Některé známky zanedbávání*

- trvalý hlad
- podvýživa
- chudá slovní zásoba
- špatná hygiena
- zkažené zuby a časté záněty dásní
- dítě není očkované proti nemocím
- nevhodné oblečení vzhledem k počasí
- nedostatek dohledu – dítě je večer doma samo, venku pobývá dlouho do tmy a bez dozoru apod.
- vyčerpanost, přepracovanost
- s dítětem se nikdo neučí, nezajímá se o jeho školní povinnosti
- vyhození z domova

*Některé projevy zanedbávaného dítěte*

- má chudé nebo velmi špatné vztahy s rodiči
- touží po citu a pozornosti jakéhokoliv dospělého (nedělá rozdíly mezi blízkými a cizími lidmi, vrhá se k cizím dospělým, odešlo by s nimi)
- je neobvykle unavené až apatické, někdy naopak nezvládnutelné
- všechno jí hltavě a hladově
- chodí za školu nebo do ní chodí pozdě
- má potíže s učením
- zdráhá se odcházet domů
- houpá se, cucá věci nebo prsty, kýve hlavou
- žebře o jídlo, peníze nebo jiné věci

**Specifická primární prevence**

Specificky zacílené programy realizujeme v úzké spolupráci s Centrem primární prevence Středočeského kraje - organizací **Semiramis**, z.ú., která je držitelem certifikace odborné způsobilosti poskytovatelů primární prevence. Organizace poskytuje školám nejen dlouhodobé programy specifické primární prevence, ale i poradenských a vzdělávacích aktivit, čímž se snaží u dětí a mládeže předcházet problémům spojeným s rizikovým chováním nebo tyto problémy oddálit do co nejpozdějšího věku.

Lektoři Semiramis mají současně poskytovat škole na základě smlouvy tzv. *Preventivní servis*

- Konzultace a asistence při tvorbě PPŠ
- Konzultace ohledně získání finančních prostředků
- Odborná setkávání školních metodiků prevence
- Tvorba sítě návazných služeb
- Setkání odborníků
- Kazuistický seminář pro pedagogy

*Poradenské služby*

- Poradenství dětem a mládeži
- Poradenství pedagogům
- Poradenství rodičům

Všeobecná dlouhodobá primární prevence poskytovaná škole má dva moduly, liší se zaměřením:  
na návykové látky  
na rizikové chování a zdravý životní styl.

Témata jsou v souladu z ŠVP pro oblast VKZ a VKO.

V letošním školním roce 2023/24 bude spolupráce probíhat s žáky 4. – 9. ročníku. V rozsahu 2x ročně 3 vyučovací hodiny předem stanoveného programu, který si mohou žáci i částečně navolit. Třídní učitel se může aktivně zapojit, popř. se může účastnit pouze jako pozorovatel. V těchto aktivitách může načerpat podněty do vlastních třídnických hodin.

Na dohled od školy sídlí pracoviště provozované touto neziskovou organizací Semiramis - N-klub – nízkoprahový klub pro děti a mládež, které některé děti spontánně navštěvují.

V roce 2019 byla otevřena nová pobočka městské knihovny nedaleko školy, cíleně se snažíme posilovat v dětech čtenářství a způsobilost k práci s informacemi, proto jsme navázali přímou spolupráci.

V naší škole si mohou žáci 1. stupně půjčovat knihy ve školní knihovně a žáci 2. stupně v knihovně příruční.

Spolupracujeme s **Pedagogicko-psychologickou poradnou Nymburk**, Městským úřadem Nymburk – odborem **sociálně-právní ochrany dětí a mládeže**, **Městskou policií Nymburk**, **Domem dětí a mládeže Nymburk** a dalšími institucemi města.

K dispozici je síť odborných pracovišť, jejichž aktualizovaný seznam dodává každoročně Pedagogicko-psychologická poradna.

### **Aktuální adresář odborníků v péči o dětské klienty v regionu Nymburk (k 1. 9. 2020)**

#### **KLINICKÁ LOGOPEDIE:**

Logopedická ambulance

Mgr. Marešová, PaedDr. Pácalová

Budova Železniční polikliniky – Boleslavská ulice 1854

288 02 Nymburk

tel.: 321 022 268

Ambulance dětské klinické logopedie

Dr. Pácalová a kol.

Za Nádražím 763

290 01 Poděbrady

tel.: 325 625 424, 602 269 690

Klinická logopedie (Mgr. Vonášková – ved.)

Mgr. Chotěborová

Husovo náměstí

289 22 Lysá nad Labem

tel.: 607 534 180

Mgr. I. Mrázková

Topolová 622 (MŠ Sluníčko), Milovice

tel.: 777 420 487

Logopedická ambulance

Mgr. Iva Bajtlerová

Husova ul. 24

Poděbrady 209 01

tel.: 734 210 312, odb. konz. 605 974 118, objedn. 603 378 041

ZŠ Nymburk, ul. Letců R.A.F. 1989, 288 03 Nymburk

#### ORL, FONIATRIE:

Ambulance ORL, dětské foniatrie

MUDr. Jana Strejčková

Na Haldě 100

280 00 Kolín 3

tel.: 321 710 466 PO, ST, ČT,

Český Brod, tel.: 321 610 443 ÚT, PÁ

Foniatrická ambulance, ORL

MUDr. Janyšková Blažena

Purkyňova 1136, Nymburk

tel.: 608747975

#### DĚTSKÁ NEUROLOGIE:

MUDr. Nemeškalová – dětský neurolog

Tylova 129

280 02 Kolín IV

tel.: 321 722 552 (ambulance), 321 720 140 (kojen. ústav)

Dětská neurologie

MUDr. Anežka Buršíková, MUDr. Bronislava Kosová

Poliklinika Budějovická

Antala Staška 1670/80 , 140 00 Praha 4

tel: 261 006 111

MUDr. Dana Schafferová – dětský neurolog

Václavkova 950

293 01 Mladá Boleslav

tel: 326 324 345, 739 095 545

NUTNÉ doporučení z PPP a od pediatra

MUDr. Jana Molínová – dětský neurolog

Palackého 5

115 92 Praha 1

tel. 222 928 211

Dětská neurologie

MUDr. Svatava Šulcová

Rejskovo nám. 62

284 01 Kutná Hora

tel.: 327 512 177

Ordinace dětské neurologie a EEG

MUDr. Hana Popelková

Olšanská 7

130 00, Praha 3

tel.: 222 590 522

ZŠ Nymburk, ul. Letců R.A.F. 1989, 288 03 Nymburk

## DĚTSKÁ PSYCHIATRIE:

Ambulance psychiatrie pro děti a dospělé

MUDr. Iva Horáčková

Smetanova ul. 55

288 02 Nymburk

tel.: 325 512 234

Dětský psychiatr - MUDr. Růžičková

Opatovická 13

110 00 Praha 1

tel. 224 934 287

Psychiatrická ambulance pro děti a dorost

MUDr. Stegerová

Kosmonosy, Linhartova 243

tel.: 725 574 574 e-mail: mstegerova@gmail.com

Dětská psychiatrie – Clinterap

MUDr. Jana Ftáčnik

Klaudiánova 1/135

Mladá Boleslav

tel.: 601 304 487

MEDIC POINT – Dětská psychiatrie

MUDr. Šárka Bínová

Vodárenská 3827

Mělník

tel.: 606 652 644, 602 358 921 e-mail: sarka.binova@tiscali.cz

Dětská a dorostová psychiatrie

MUDr. Helena Matláková

Žižkova 582

276 01 Mělník

tel.: 315 624 343

PSYCHOTERAPIE – DĚTI

Psychologická a psychoterapeutická praxe

PhDr. Dagmar Brejlová – mmj. specializace na PAS

Primáře Kareše 405, 264 01 Sedlčany

email: [dagmar@brejlova.cz](mailto:dagmar@brejlova.cz)

tel.: 607 575 073

TH klinika

MUDr. Světlana Kroftová – dětský psychiatr, psychoterapeut

PhDr. Kateřina Svobodová – psycholog, psychoterapeut

Karlovo náměstí 3 (ve dvoře)

128 00 Praha 2

tel.: +420 222 363 555 +420 775 065 610 +420 602 434 747

ZŠ Nymburk, ul. Letců R.A.F. 1989, 288 03 Nymburk

Klinická psychologie, psychoterapie  
PhDr. Božena Sulženkova  
Václavské náměstí 788/30  
Praha 1  
tel.: 776 176 600

MUDr. Mgr. Viktor Hartoš  
Dětský psychiatr, soudní znalec v oboru dětská psychiatrie  
viktor.hartos@gmail.com  
tel.: +420 603 288 822  
Smetanova 764, 280 02 Kolín

Therapeutica  
PhDr. et. Mgr. Zuzana Čepelíková – psycholog, psychoterapeut  
tel.: +420 604 995 572  
cepelikova@therapeutica.cz  
1) PRAHA (v zahradě kláštera benediktýnů v Emauzích)  
Vyšehradská 49/320  
128 00 Praha 2 - Nové Město  
2) MLADÁ BOLESLAV (v salonu Ambra)  
Palackého 576  
293 01 Mladá Boleslav

ADITEA s.r.o. psychiatrie a psychoterapie pro děti a dospělé (psychiatrická a psychoterapeutická  
péče včetně klientů s PAS)  
MUDr. Schmidtová  
Lublaňská 20/125, Praha 2  
tel.: 608 331 242, e-mail: info@aditea.cz

#### KLINICKÁ PSYCHOLOGIE:

Ambulance klinické psychologie pro starší děti, dorost, dospělé  
PhDr. Hospodková  
Poliklinika - Okružní ul. 2160  
288 02 Nymburk  
tel.: 327 340 253, 325 531 118

PhDr., Mgr. Drahomíra Baštová Wildová  
ambulance klin. psychologie a dopravní psych.  
Jablonského 634  
280 02 Kolín 2  
tel.: 321728246

Ambulance klinické psychologie pro adolescenty a dospělé  
PhDr. H. Čápová  
Poliklinika Nymburk  
tel.: 325 551 262, 604503474  
po telef. objednávce (út)

ZŠ Nymburk, ul. Letců R.A.F. 1989, 288 03 Nymburk

Centrum terapeutických služeb  
PhDr. Malátová  
Dětská nemocnice, Odd. klinické psychologie  
Ke Karlovu 2  
120 00 Praha 2  
tel.: 224 967 049

MEDIC POINT – Dětská klinická psychologie  
Mgr. Leoš Vitek  
Vodárenská 3827  
Mělník  
tel.: 776 746 258  
e-mail: klinickapsychologie@seznam.cz

Městská poliklinika Praha 1  
Mgr. Klára VESELSKÁ, klinický psycholog  
Spálená 12  
110 00 Praha 1  
tel.: 222 924 252

#### STŘEDISKA VÝCHOVNÉ PÉČE:

Středisko výchovné péče (amb. prac. pro péči o děti a žáky s nestandardními projevy chování)  
Na Pustině 1068  
280 02 Kolín 2  
tel.: 777 738 794, 321 718 555  
e mail: info@svp-kolin.cz

PYRAMIDA - Středisko výchovné péče  
Sokolovská 146  
533 54 Pardubice – Rybitví  
tel.: 466 680 338, 723 134 604

Dětský diagnostický ústav  
Středisko výchovné péče pro děti a mládež  
Říčařova 277  
503 01 Hradec Králové  
tel.: 495 211 809, 737 819 317 (služba)  
e-mail: ddu@atlas.cz

Středisko výchovné péče Slaný  
Tomanova 1361  
274 53 Slaný  
tel./fax.: 312 520 569, 778 534 749

ZŠ Nymburk, ul. Letců R.A.F. 1989, 288 03 Nymburk

SVP Klíčov

Adresa: Čakovická 783/51 Praha 9 Prosek, 190 00

- Ambulantní oddělení Praha 9

Vedoucí oddělení: Mgr. Jan Stárka

tel.: 286 580 711, fax: linka 28, fax: 283 883 472, mobil: 773 21 28 20

- Ambulantní oddělení Praha 10

Vedoucí oddělení: Mgr. Margita Kopřivová - zástupce vedoucího oddělení

tel.: 286 887 075, fax: 283 883 472, mobil: 776 212 928

- Ambulantní oddělení Praha 5

Vedoucí oddělení: Mgr. Věra Přidalová,

tel.: 251 614 735, fax: 251 614 735, mobil: 774 212 820

- Celodenní oddělení Prosek

Vedoucí oddělení CO Prosek: Bc. Antonín Luft

tel.: 283 883 470-471, linka 22, fax: 283 883 472, mobil: 776 312 817

- Internátní oddělení Prosek

Vedoucí oddělení: Mgr. Miroslav Vondra

tel.: 283 883 470-471, linka 33, fax: 283 883 472, mobil: 775 212 810

Mgr. Michal Jirásek

tel.: 283 883 470-471, linka 18, fax: 283 883 472, mobil: 773 212 818

#### SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÁ CENTRA:

SPC při ZŠ praktické pro mentálně postižené

Kutnohorská 179

280 02 Kolín

tel.: 321 723 092

SPC pro mentálně postižené

Školní 291

250 01 Brandýs nad Labem – Stará Boleslav

tel.: 326 911 489

SPC pro mentálně postižené

Na Celně 2

293 01 Mladá Boleslav

tel.: 326 321 931

SPC Poděbrady

Karla Čapka 794

290 01 Poděbrady

tel.: 325 517 9310-1, fax. 325 517 952

Po-Pá obj. klientů 8-12 hod. 602 540 912

#### OSTATNÍ KONTAKTY:

K Centrum

Velké Valy 995

Nymburk 288 02

tel.: 325514424

ZŠ Nymburk, ul. Letců R.A.F. 1989, 288 03 Nymburk

Intervenční centrum Nymburk, Občanská poradna Nymburk, Respondeo, o.s.  
sociálně právní poradenství, pomoc obětem domácího násilí, psychologické poradenství a  
psychoterapie  
nám. Přemyslovců 14/11  
Nymburk 288 02  
tel.: 325 511 148

Centrum psychologického a sociálního poradenství Středočeského kraje  
Velké Valy 995/6  
288 02 Nymburk  
tel.: 325513551

Probační a mediační služba Nymburk  
Boleslavská třída 139/12  
Nymburk  
tel.: 325 511 866, 737 247 470

Centrum krizové intervence Kutná Hora  
(ambulantní konzultace i krátkodobé terapie na pomoc dospělým a dětem v tíživé životní situaci)  
Česká 325  
248 01 Kutná Hora  
tel.: 327 511 111, 602 874 470 slouží i jako linka důvěry  
e-mail: linkaduvery@kh.cz

Středisko rané péče Kutná Hora  
Palackého náměstí 320  
284 01 Kutná Hora  
tel.: 327 311 493, 731 598 866,  
731 598 982, 731 604 719

#### SOUKROMÁ SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÁ PÉČE:

Mgr. Radek Vonášek  
Soukromá praxe speciálně pedagogické rehabilitace a reedukace (grafomotorika)  
Ulice ČSA 29/11  
289 22 Lysá nad Labem  
tel.: 773 687 118

Zuzana Viktoriová  
U Vodárny 1935  
289 22 Lysá nad Labem  
tel.: 603 735 761  
e-mail: zuzana.viktori@seznam.cz

#### **Školní preventivní tým**

se skládá z:

- metodika primární prevence,
- pedagogů, zvláště třídních učitelů,
- výchovného poradce,



- poradce pro volbu povolání,
- školního psychologa,
- vedení školy

Na škole není uplatňována služba tzv. zavádějícího učitele. Tuto odbornou a kolegiální pomoc nahrazuje práce vedoucí/vedoucího předmětové a/nebo metodické komise. Je vyžadována vzájemná hospitace ve výuce v rozsahu 2 hodin za pololetí.

Náš preventivní tým vytváří soubor pravidel pro zvýšení bezpečnosti ve škole a rovněž prostřednictvím školního vzdělávacího programu a vedoucí předmětových komisí se zaměřuje na rozvoj dovedností pro život (schopnost náhledu, dovednost relaxace, finanční gramotnost, mediální gramotnost, rodičovské dovednosti apod.)

### **Metodik primární prevence**

Metodik prevence sleduje aktuální trendy a obecně odbornou diskusi na úrovni odborníků na školství a zástupců dotčených rezortů v souvislosti s úpravou legislativy, sleduje odbornou diskusi v médiích veřejných i na odborných fórech a pomocí internetu i trendy v zahraničí.

Dle popisu prac. náplně pracuje na těchto úkolech:

- Sledování nabídky školení učitelů a asistentů pedagoga
- Metodické vedení učitelů a asistentů pedagoga
- Vedení deníku školního metodika
- Zpracování výsledků anket, sociometrických průzkumů (vztahy uvnitř kolektivu třídy), bezpečnostního dotazníku
- Monitoring žáků s poruchami chování a problémových žáků
- Spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje rizikového chování u jednotlivých žáků a tříd
- Koordinování integrace žáků se specifickými poruchami chování ve škole a součinnost poskytování poradenských a preventivních služeb těmto žákům školou a specializovanými školskými zařízeními.

Práci v tzv. Tripartitě (škola – rodič – žák) hodláme uplatňovat dvojím způsobem:

- a) jako inovativní prvek při třídních schůzkách příp. konzultačních schůzkách konaných v jednotlivých třídách jednotně třikrát ročně
- b) jako realizace dříve zmíněného **Individuálního výchovného program (IVýP)** v přímé práci s opakovaně káraným žákem využíváme metodický pokyn MŠMT

IVýP má (zejména) žákovi poskytovat následující:

- informace – Mám dostatek informací, abych rozuměl, co dělám špatně. Mám dostatek informací, abych rozuměl, co je správné.
- aktivitu – V procesu jsem aktivní, chápu své úkoly.
- motivaci – Změna je pro mne z daných důvodů výhodná.
- podporu – Víím, kdo a jak mi pomůže s tím, s čím si (prozatím) neumím pomoci.
- kontrolu – Víím kdo, kdy a jak bude sledovat moji aktivitu.
- postih – Pochopil jsem, že pokud nebudu dostatečně aktivní, nevyužiji řádně podpory, která mi je nabízena a nedojde ke změně mého chování, stane se následující.

### **Základní podnětné kroky pro vedení úvodního setkání, získání podkladů pro IVýP:**

- 1) pojmenování rizikového chování žáka
- 2) pojmenování dosavadních důsledků tohoto chování – může se jednat o zhoršení prospěchu, kázeňská opatření, ale i ztíženou pozici v třídním kolektivu
- 3) hledání „slabých míst“, která by toto chování mohla podněcovat – může se jednat o kombinaci

snadné ovlivnitelnosti žáka a přítomnosti tzv. „našeptávače“ ve třídě, který žáka dokáže podnítit k narušování výuky, - je možné sem zařadit diagnózu žáka – např. ADHD, nedostatečná komunikace mezi školou a rodinou

4) definování žádoucího chování – je nutné konkrétně pojmenovat, co se od žáka očekává

5) motivování žáka/zákonných zástupců k žádoucímu chování – motivovat lze příslibem nějakých výhod, např. umožnění plnění nějakého prestižního úkolu ve třídě, - motivací mnohdy může být zpětné získání své autonomie, která je často režimem IVýP omezena

6) stanovení úkolů – pokud to lze, úkoly je lepší definovat směrem k žádoucímu chování

7) stanovení potřebné podpory – podpora zákonným zástupcům ze strany školy, např. poskytnutí kontaktu/pomoc při zkontaktování poradenského zařízení/odborníka, - podpora žákovi ze strany rodiny

8) postoupení případu další straně – např. OSPOD

| <i>Stupeň</i> | <i>Forma spolupráce</i>                      | <i>Popis spolupráce</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <i>Specifika spolupráce</i>                                                                                                                                                                                                                                                        |
|---------------|----------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.            | <i>Pohovor se žákem</i>                      | <i>Rizikové chování žáka je řešeno pouze v rámci školy mezi pedagogickým pracovníkem školy a žákem.</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <i>K dosažení žádoucí změny se škola opírá zejména o motivovanost žáka a jeho kompetence. Míra kontroly a tlaku na změnu jsou mírné. Spolupráce na bázi domluvy.</i>                                                                                                               |
| 2.            | <i>Jednání se žákem a zákonným zástupcem</i> | <i>Rizikové chování žáka je řešeno v rámci školy mezi pedagogickým pracovníkem školy, žákem a jeho zákonným zástupcem.</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <i>K dosažení žádoucí změny se škola opírá o motivovanost a kompetence zákonných zástupců žáka, s jejichž pomocí vytváří kolem žáka pevně ohraničený prostor. Dochází ke zvýšení kontroly a tlaku na změnu, žákova autonomie začíná být omezována. Spolupráce na bázi domluvy.</i> |
| 3.            | <i>Individuální výchovný program</i>         | <i>Prostřednictvím IVýP se jednotlivé strany zavazují k plnění stanovených úkolů. Dokument dále obsahuje konkrétně stanovená opatření, která budou naplněna, pokud ani za podpory všech zúčastněných stran nedojde k odstranění rizikového chování žáka (a to z důvodu, že žák není schopen za dané podpory na svém chování pracovat či jedna/více stran není schopna danou podporu v potřebné míře poskytovat).</i> | <i>Dochází ke zvýšení kontroly a tlaku na změnu, a to nejen v případě žáka, ale v určité míře u všech zúčastněných. Je zde předpoklad, že jedna či více zapojených stran není motivována k požadované změně či k poskytování potřebné podpory. Spolupráce na bázi závazku.</i>     |
| 4.            | <i>Postoupení případu další straně</i>       | <i>Škola aktuálně využila všech dostupných způsobů řešení rizikového chování žáka a možností podpory zákonných zástupců, případ je <b>předán do kompetence</b></i>                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                    |

Dle metodických pokynů MŠMT školní preventivní tým složený z pedagogů školy v úzké součinnosti se školním psychologem sleduje, zda se ve třídách mezi žactvem nerozvíjí tyto patologické jevy:

- a) agrese, šikana, kyberšikana, násilí, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie
- b) záškoláctví,
- c) závislostní chování, užívání všech návykových látek, netolismus, gambling
- d) rizikové sporty a rizikové chování v dopravě,
- e) spektrum poruch příjmu potravy,
- f) negativní působení sekt,
- g) sexuální rizikové chování,
- h) prevence týrání, zneužívání a zanedbávání dětí

Klíčovým návodem k práci na jejich zvládnutí jsou patřičné metodické pokyny MŠMT a aktuální příspěvky v odborných periodikách a na seminářích (viz. odkazy)

### **STĚŽEJNÍ OBLASTI PRIMÁRNÍ PREVENCE BĚHEM ŠKOLNÍHO ROKU 2023/2024**

- Ve školním roce 2023/24 jsme řešili problém záškoláctví, vandalství převážně na školním majetku, dílčí projevy kyberšikany, ostrakizace a sledování nežádoucích webových stránek dětmi. Dále bylo řešeno používání elektronických cigaret v prostorách školy a nevhodné chování vůči spolužákům. Bylo vedeno jednání třídních učitelů s rodiči za účasti žáků, na některých jednáních byl přítomen metodik školní prevence. U záškoláctví v rozsahu nad 100 neomluvených hodin byla věc řešena již samostatně OSPOD, škola iniciovala konání případové komise, ovšem faktické řešení je v rukou OSPOD a dalších orgánů státní správy.
- S novými koncepčními změnami s ohledem na společné vzdělávání od r. 2016 jsme zahájili interní zpracování koncepce vnitřní organizační struktury spolupráce (ŘŠ, ŠMP, TU, pdg. sbor, rodina a žák). Snažíme se vycházet ze současných poznatků, že hromadné kulturní či sportovní aktivity nebo návštěva historických a kulturních památek s pasivní účastí auditoria (naslouchajících žáků) by měly být pouze doplňkem programů primární prevence, na které by měla vždy navazovat diskuse v malých skupinkách v rámci klíčových způsobilostí, mezipředmětových vztahů a očekávaných pedagogických výstupů. Již zmiňované třídnické hodiny, popř. pobytové kurzy nebo i dramatická výchova jsou místem pro pozorování klimatu kolektivu (vztahy a míra otevřenosti).
- Zaměříme se na proškolení pedagogického sboru za pomoci metodiky včasné a účinné pomoci (žák s cukrovkou, epilepsií, dechová a srdeční zástava, úmrtí v rodině apod.)
- Proběhne školení pedagogického sboru i pro oblast komunikace s rodiči.
- Žáci prvního i druhého stupně budou seznámeni s nebezpečím sociálních sítí ve formě přednášek a filmových materiálů. 8. a 9. ročníky se zúčastní projektu RevolutionTrain, zaměřeného na prevenci v oblastech drogových závislostí.
- Celospolečensky diskutovaný problém netolismu, nomofobie a s tím i kyberšikany (závislosti na produktech informační a výpočetní techniky, šikany pomocí těchto technických zařízení) vnímáme jako závažný negativní průvodní jev nástupu nadměrného používání technologií v raném věku. Na základě dohody ředitelů tří základních škol ve městě byla do ŠŘ zakotvena pravidla používání technologií během vyučovacího procesu (viz ŠŘ školy – dostupný na webových stránkách školy).

V literatuře mezi typické příznaky **závislosti na mobilním telefonu (nomofobie**, z angličtiny No Mobile Phone Fobia) patří touha používat neustále mobilní telefon, neschopnost regulovat používání mobilního telefonu, ztráta kontroly až přehnaná emoční reakce, pokud telefon nefunguje, opakované kontrolování mobilu, neschopnost vědomě vypnout mobil, nervozita, pokud je mobilní

telefon vybitý či mimo signál. Závislost může provázet nutkání okamžitě reagovat, jakmile k tomu mobil vyzve, případně tzv. fantomové vibrace (pocit, že telefon v tichém režimu vibruje, i když to tak není), typická je proměnlivost nálad. Negativní vliv elektromagnetického záření na zdraví rovněž nebyl odborníky vyloučen.

Mezi projevy kyberšikany se řadí:

- publikování ponižujících videozáznamů, audiozáznamů nebo fotografií
- ponižování a pomlouvání
- krádež identity a její zneužití
- ztrapňování pomocí falešných profilů
- provokování a napadání uživatelů v online komunikaci
- zveřejňování cizích tajemství s cílem poškodit oběť
- vyloučení z virtuální komunity
- obtěžování
- specifické formy kyberšikany spojené s hraním on-line her
- Happy slapping (v překladu „zábavné fackování“)
- kyberstalking (pronásledování ve spojení s využitím informačních komunikačních technologií)
- Webcam trolling (zneužívání webkamer pro manipulaci uživatelů internetu prostřednictvím podvržených videozáznamů)

Dle metodických pokynů předešlých let bylo při realizaci opatření třeba:

- Vymáhat dodržování pravidla Školního řádu o používání ICT, internetu a mobilních telefonů (během vyučování, o přestávkách, v areálu školy).

Ve školním řádu školy je:

Pokud mají žáci u sebe mobilní telefon, tablet, fotoaparát apod., mají tyto přístroje během celého vyučování i během přestávek vypnutý. To znamená – displej je černý. Za případné zcizení jsou žáci sami zodpovědní. Je zakázáno pořizovat fotografie, nahrávky a videozáznamy během vyučování. V případě potřeby žáci používají mobilní telefon pouze se souhlasem konkrétního pedagogického pracovníka (pedagogického dohledu), nebo pod dohledem vyučujícího v dané vyučovací hodině a během pobytu ve školní družině. Pokud žák musí nutně použít mobilní telefon, požádá vyučujícího (pedagogický dohled) a s jeho svolením a pod jeho dohledem telefon použije. V případě, že žák výše uvedená pravidla nerespektuje, informuje vyučující třídního učitele, který upozorní zákonného zástupce na porušování školního řádu (zápis do eŽK, resp. papírové ŽK) a při opakovaném porušování má povinnost udělit žákovi výchovné opatření.

- Informovat žáky o etiketě a „listině práv na internetu“. O této listině měli být informováni i rodiče nezletilých žáků, např. vyvěšením na webových stránkách škol.
- Instalovat a využívat software, který by v učebnách vyučujícímu umožňoval informovat se přes svůj počítač, co právě žák na své ploše dělá.
- Být vzorem vhodného užívání moderních technologií.
- Pracovat na povědomí žáků o rizikovém chování na internetu.
- Začlenit témata spojená s rizikovým chováním na internetu do výuky.
- Vzdělávat pedagogy.

Tento postup se s překotným vývojem technologií, kdy mobilní telefon je miniaturní počítač, fotoaparát a kamera a až na posledním místě telefon, zdá málo účinný. Je třeba zdůraznit dopady na ochuzení slovní zásoby dítěte a skutečných sociálních kontaktů, na nebezpečí zesilujícího účinku na hyperaktivitu a vzniku závislosti na sociálních sítích se všemi dopady.

Učitelé ve škole si musí všimnout u žáků

1. narušení vztahů
2. zhoršení prospěchu (žákovi nezbývá čas na učení)
3. unavenosti (hraje dlouho do noci)

4. ztráty kamarádů (vymění je za ty virtuální)

5. zvýšené agresivity (spojené především s nemožností být on-line) Nutná je

vždy spolupráce především s rodiči/zákonnými zástupci žáka. V případě projevů **šikany**

škola postupuje podle schématu vyvinutého M. Kolářem: První pomoc při počáteční šikaně:

1. odhad závažnosti a formy šikany
2. rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili, a s oběťmi
3. nalezení vhodných svědků
4. individuální rozhovory se svědky (nepřípustné je společné vyšetřování agresorů a svědků a konfrontace oběti s agresory)
5. ochrana oběti
6. předběžné vyhodnocení a volba ze dvou typů rozhovoru:
  - a) rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření)
  - b) rozhovor s agresory (směřování k metodě vnějšího nátlaku)
7. realizace vhodné metody:
  - a) metoda usmíření
  - b) metoda vnějšího nátlaku (výchovný pohovor nebo výchovná komise s agresorem a jeho rodiči)
8. třídní hodina:
  - a) efekt metody usmíření
  - b) oznámení potrestání agresorů
9. rozhovor s rodiči oběti
10. třídní schůzka
11. práce s celou třídou

Pro případ vzplanutí agrese je třeba udržovat v povědomosti zaměstnanců školy tento scénář od stejného autora:

A. První (alarmující) kroky pomoci

1. zvládnutí vlastního šoku – bleskový odhad závažnosti a formy šikany
2. bezprostřední záchrana oběti, zastavení skupinového násilí

B. Příprava podmínek pro vyšetřování

3. zalarmování pedagogů na poschodí a informování vedení školy
4. zabránění domluvě na křivé skupinové výpovědi
5. pokračující pomoc oběti (přivolání lékaře)
6. oznámení na policii, paralelně – navázání kontaktu se specialistou na šikanování, informace rodičům

C. Vyšetřování

7. rozhovor s obětí a informátory
8. nalezení nejslabších článků, nespolupracujících svědků
9. individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky
10. rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi agresory, není vhodné konfrontovat agresora (agresory) s obětí (oběťmi)

D. Náprava

11. metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny

## Preventivní program ve výuce

| ročník | předmět | téma                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|--------|---------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| I.     | ČaJS    | <ul style="list-style-type: none"> <li>Kde bydlím, cesta do školy – bezpečnost, komunikace s cizími lidmi</li> <li>Moje rodina – pomáhání v rodině, péče o rodinné příslušníky</li> <li>Zdravá výživa – vyvážená strava</li> <li>Naše tělo ve zdraví a nemoci – pohyb, sport, péče o nemocné osoby</li> <li>Kdy voláme pomoc – telefonní čísla na záchranné složky</li> <li>Koníčky a zájmy – prevence před špatným vlivem okolí</li> </ul>                                          |
|        | TV      | <ul style="list-style-type: none"> <li>Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| II.    | ČaJS    | <ul style="list-style-type: none"> <li>Škola – bezpečná cesta do školy, vhodné chování, osobní bezpečí</li> <li>U nás doma – vztahy v rodině, náročné životní situace <ul style="list-style-type: none"> <li>oslavy – nebezpečí alkoholu</li> </ul> </li> <li>Práce a volný čas, práva a povinnosti</li> <li>Zdravotnická zařízení, IZS</li> <li>Právo na bezpečí – šikana, Linka bezpečí, práva dětí</li> <li>Naše tělo ve zdraví a nemoci – zdravá výživa, sport, pohyb</li> </ul> |
|        | TV      | <ul style="list-style-type: none"> <li>Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|        | ČJ      | <ul style="list-style-type: none"> <li>Svět sdělovacích prostředků – zprávy, reklamy, výběr programu</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| III.   | ČaJS    | <ul style="list-style-type: none"> <li>Pravidla slušného chování – klima třídy.</li> <li>Bezpečná cesta do školy - bezpečnost, komunikace s cizími lidmi</li> <li>Předcházení nebezpečným životním situacím, důležitá tel. čísla</li> <li>Využití volného času - prevence před špatným vlivem okolí</li> <li>Naše tělo ve zdraví a nemoci – zdravá výživa, sport, pohyb</li> </ul>                                                                                                   |
|        | TV      | <ul style="list-style-type: none"> <li>Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| IV.    | ČaJS    | <ul style="list-style-type: none"> <li>Poznáváme lidské tělo - zdravá výživa, sport, pohyb</li> <li>Kdy voláme pomoc – telefonní čísla na záchranné složky</li> <li>Koníčky a zájmy – prevence před špatným vlivem okolí</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                  |
|        | ČJ      | <ul style="list-style-type: none"> <li>Pravidla slušného chování, základní lidská práva</li> <li>Lidé odlišných národností</li> <li>Smysluplné trávení volného času</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|        | PČ      | <ul style="list-style-type: none"> <li>Vzájemná tolerance při práci ve skupinách</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|        | TV      | <ul style="list-style-type: none"> <li>Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech</li> <li>Poskytnutí první pomoci</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| V.     | IKT     | <ul style="list-style-type: none"> <li>Komunikace přes internet</li> <li>Prevence kyberšikany</li> <li>Problematika sociálních sítí, bezpečnost při seznamování</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|        | ČaJS    | <ul style="list-style-type: none"> <li>Poznáváme lidské tělo - zdravá výživa, sport, pohyb</li> <li>Kdy voláme pomoc – telefonní čísla na záchranné složky</li> <li>Koníčky a zájmy – prevence před špatným vlivem okolí</li> <li>Tvorba pravidel chování</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                 |
|        | TV      | <ul style="list-style-type: none"> <li>Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech</li> <li>Poskytnutí první pomoci</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| VI.    | IKT     | <ul style="list-style-type: none"> <li>Komunikace přes internet</li> <li>Prevence kyberšikany</li> <li>Problematika sociálních sítí, bezpečnost při seznamování</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|        | TV      | <ul style="list-style-type: none"> <li>Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |

|       |     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-------|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|       |     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Poskytnutí první pomoci</li> <li>• Drogy a jiné škodliviny – sport versus drogy</li> </ul>                                                                                                                                                                                           |
|       | ČJ  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Literatura ve volném čase dětí – motivace k četbě</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                         |
|       | ZE  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Odlišnost a tolerance k národnostním menšinám a náboženství</li> </ul>                                                                                                                                                                                                               |
|       | VKO | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Život ve škole – respektování pravidel ve škole, ochrana majetku třídy, školy</li> <li>• Miniúvod do lidských práv – práva a povinnosti, řešení konfliktů</li> </ul>                                                                                                                 |
|       | VKZ | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Zdravé vztahy - příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu</li> <li>• Zdravý životní styl</li> <li>• Hygiena</li> <li>• Návykové látky</li> <li>• Osobní bezpečí - uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi</li> </ul> |
| VII.  | TV  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech</li> <li>• Poskytnutí první pomoci</li> <li>• Drogy a jiné škodliviny – sport versus drogy</li> </ul>                                                                                                                                 |
|       | ČJ  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Literatura ve volném čase dětí – motivace k četbě</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                         |
|       | ZE  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Odlišnost a tolerance k národnostním menšinám a náboženství</li> </ul>                                                                                                                                                                                                               |
|       | VKO | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Život mezi lidmi – sociální skupiny, média, vhodná komunikace</li> <li>• Člověk a kultura – význam náboženství, respektování přesvědčení druhých</li> <li>• Svět kolem nás – tolerance k národnostním menšinám</li> </ul>                                                            |
|       | VKZ | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Péče o zdraví</li> <li>• Zdravá výživa</li> <li>• Návykové látky - chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni</li> <li>• Osobní bezpečí - uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi</li> </ul>                          |
| VIII. | TV  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech</li> <li>• Poskytnutí první pomoci</li> <li>• Drogy a jiné škodliviny – sport versus drogy</li> </ul>                                                                                                                                 |
|       | ČJ  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Literatura ve volném čase dětí – motivace k četbě</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                         |
|       | ZE  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Odlišnost a tolerance k národnostním menšinám a náboženství</li> </ul>                                                                                                                                                                                                               |
|       | VKO | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Člověk jako osobnost – kultivace charakterových a volných vlastností</li> <li>• Člověk a občanský život – práva, povinnosti, odpovědnost</li> </ul>                                                                                                                                  |
| IX.   | TV  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech</li> <li>• Poskytnutí první pomoci</li> <li>• Drogy a jiné škodliviny – sport versus drogy</li> </ul>                                                                                                                                 |
|       | ČJ  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Literatura ve volném čase dětí – motivace k četbě</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                         |
|       | ZE  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Odlišnost a tolerance k národnostním menšinám a náboženství</li> </ul>                                                                                                                                                                                                               |
|       | VKO | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Člověk a občanský život – práva, povinnosti, odpovědnost</li> <li>• Trestní právo – protiprávní jednání, zodpovědnost za vlastní jednání, alkohol, drogy</li> <li>• Životní perspektivy – životní cíle, vandalismus, agresivita</li> </ul>                                           |

**Ve školním roce 2023/2024 proběhlo:**

|                                                                       |                |
|-----------------------------------------------------------------------|----------------|
| Primární prevence SEMIRAMIS                                           | 4. - 9. ročník |
| Beseda o dospívání                                                    | 8. ročník      |
| Protidrogový vlak                                                     | 8. – 9. ročník |
| Dopravní výchova                                                      | 4. ročník      |
| Na prahu dospívání                                                    | 9. ročník      |
| Zdravá 5 – Nadační fond Albert                                        | 1.-5. ročník   |
| Adaptační kurz                                                        | 6. ročník      |
| Jarmark                                                               | 1.-9.ročník    |
| Studio předškolák                                                     | MŠ             |
| Osobnostní a sociální výchova – průřezová témata – třídní + psycholog | 6. – 9. ročník |

**Plánované programy pro školní rok 2024/2025**

|                                  |                                                                       |
|----------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|
| Název programu                   | SORUDO - boj proti šikaně                                             |
| Stručná charakteristika programu | Kurz kyberbezpečnosti pro žáky, online kurzy, interaktivní přednášky. |
| Realizátor                       | Lektoři Sorudo                                                        |
| Cílová skupina                   | 4.-9. ročník                                                          |
| Termín                           | školní rok 2024/2025                                                  |

|                                  |                                                                                 |
|----------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|
| Název programu                   | REVOLUTION TRAIN                                                                |
| Stručná charakteristika programu | Unikátní projekt protidrogové prevence. Multimediální mobilní vlaková souprava. |
| Realizátor                       | lektoři Revolution train                                                        |
| Cílová skupina                   | 8.-9. ročník                                                                    |
| Termín                           | listopad 2024 – v jednání                                                       |

|                                  |                                               |
|----------------------------------|-----------------------------------------------|
| Název programu                   | Komunikace školy s rodiči                     |
| Stručná charakteristika programu | Posilování komunikačních kompetencí pedagogů. |
| Realizátor                       | JOB                                           |
| Cílová skupina                   | pedagogičtí pracovníci                        |
| Termín                           | školní rok 2024/2025                          |

|                                  |                                                                                                                        |
|----------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Název programu                   | Nadační fond Albert – Zdravá 5                                                                                         |
| Stručná charakteristika programu | Celorepublikový program pro základní a mateřské školy zaměřený na zdravý životní styl a především oblast zdravé stravy |
| Realizátor                       | Nadační fond Albert                                                                                                    |
| Cílová skupina                   | 1.- 5. ročník                                                                                                          |



|        |           |
|--------|-----------|
| Termín | jaro 2025 |
|--------|-----------|

  

|                                  |                                                                                                |
|----------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Název programu                   | Pohlavní hygiena, pohlavní život                                                               |
| Stručná charakteristika programu | Přednášky na téma pohlavní soustava, těhotenství, antikoncepce, zásady hygieny a péče své tělo |
| Realizátor                       | MUDr. Miroslava Janatová                                                                       |
| Cílová skupina                   | 7.- 9. ročník                                                                                  |
| Termín                           | jaro 2025                                                                                      |

  

|                                  |                                                                                                                    |
|----------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Název programu                   | Dopravní hřiště                                                                                                    |
| Stručná charakteristika programu | Seznámení se značkami a pravidly silničního provozu, praktická jízda na dopravním hřišti, získání průkazu cyklisty |
| Realizátor                       | Veronika Cibulková                                                                                                 |
| Cílová skupina                   | 4. ročník                                                                                                          |
| Termín                           | září-červen 2024/2025                                                                                              |

  

|                                  |                      |
|----------------------------------|----------------------|
| Název programu                   | Prevence kriminality |
| Stručná charakteristika programu | Beseda s Policií ČR  |
| Realizátor                       | Policie ČR           |
| Cílová skupina                   | 6.-9. ročník         |
| Termín                           | jaro 2025            |

  

|                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Název programu                   | Semiramis                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Stručná charakteristika programu | Dlouhodobý program realizovaný interaktivní formou zaměřující se na širokou škálu projevů rizikového chování Témata – vztahy ve třídě, komunikace, konflikty a jejich řešení, šikana, zdravý životní styl, ohrožující látky kolem nás, drogy, rasismus, xenofobie, manipulace |
| Realizátor                       | Semiramis                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Cílová skupina                   | 4.-9. ročník                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Termín                           | září-červen 2024/2025                                                                                                                                                                                                                                                         |

  

|                                  |                                                                                                 |
|----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Název programu                   | Adaptační kurz                                                                                  |
| Stručná charakteristika programu | Akce podporující budování pozitivních vztahů mezi dětmi navzájem a mezi žáky a třídním učitelem |
| Realizátor                       | Třídní učitel + školní psycholog Jan Čapek                                                      |
| Cílová skupina                   | 6. ročník                                                                                       |
| Termín                           | září 2024                                                                                       |

  

|                                  |                                                                        |
|----------------------------------|------------------------------------------------------------------------|
| Název programu                   | Bezpečné chování                                                       |
| Stručná charakteristika programu | Bezpečné chování doma, při cestě do školy, při kontaktu s cizími lidmi |
| Realizátor                       | Městská policie Nymburk                                                |
| Cílová skupina                   | 1.-5. ročník                                                           |

|        |                         |
|--------|-------------------------|
| Termín | září – červen 2024/2025 |
|--------|-------------------------|

|                                  |                                                                                                                                                                       |
|----------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Název programu                   | Školní jarmark                                                                                                                                                        |
| Stručná charakteristika programu | Děti vytvořené výrobky jsou za symbolickou cenu prodávány rodičům, výtěžek je určen na sponzorování neziskových organizací v rámci Adventních koncertů České televize |
| Realizátor                       | Pedagogové, žáci, školní družina                                                                                                                                      |
| Cílová skupina                   | 1.-9. ročník                                                                                                                                                          |
| Termín                           | prosinec 2024                                                                                                                                                         |

|                                  |                                                                                                                            |
|----------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Název programu                   | Předškolák                                                                                                                 |
| Stručná charakteristika programu | Hra na školu pro předškolní děti – prevence stresu z přechodu do školy, navázání vztahu důvěry mezi dětmi, rodiči a školou |
| Realizátor                       | Pedagogové                                                                                                                 |
| Cílová skupina                   | předškoláci z MŠ                                                                                                           |
| Termín                           | říjen-červen 2024/2025                                                                                                     |

|                                  |                                                                                                           |
|----------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Název programu                   | Třídní schůzky                                                                                            |
| Stručná charakteristika programu | Třídní schůzky probíhají 4-5x do roka hromadně či formou individuálních konzultací (učitel + žák + rodič) |
| Realizátor                       | Pedagogové                                                                                                |
| Cílová skupina                   | 1.-9. ročník                                                                                              |
| Termín                           | září-červen 2024/2025                                                                                     |

### **Hlavní úkoly pro preventivní tým**

V průběhu školního roku 2024/25 budeme pracovat zejména na:

- dotazníkovém šetření mezi žáky o subjektivně vnímaných rizikových jevech
- souboru účelných opatření k zamezení možných rizik v oblastech vzniku zranění, ať už z důvodu šikany, sebepoškozování nebo samovolně
- účinném omezení nedovoleného používání mobilních telefonů
- záškoláctví
- rozvoji propojení třídních učitelů s metodikem primární prevence dle pracovní náplně
- včasném zachycení podnětů ze strany žáků, propagaci schránky důvěry a kontaktních čísel tzv. Help linek, zavedení systému digitálních schránek důvěry NNTB
- smysluplném rozvíjení pracovní způsobilosti žáků, polytechnickou výchovu a profesní orientaci
- programu pro 1. stupeň realizovaný v rámci školní družiny
- po celý rok spolupráce na projektu s organizací Centrum LOCIKA na projektu „Škola místo bezpečí a pomoci – e-learning, školení učitelů a asistentů, školení specialistů v Praze

Jako **riziková prostředí** jsme vytipovali:

- kyberprostor
- mnohočetná vstupní a průchozí místa do školy
- spojovací chodby
- šatny
- WC
- hlavní vstup před školou, zídky u stojanů na kola

Pokusíme se navrhnout účinná řešení posílení bezpečnostních prvků a opatření v těchto oblastech.

## **Zhodnocení roku 2023/2024**

Ve školním roce 2023/2024 jsme se v preventivním programu zaměřili na prevenci rizikového chování a na rozvoj lepších vztahů ve třídě mezi učitelem a žáky. Výskyt sociálně patologických jevů byl poznamenán Covidovou situací z předchozího období a jeho dopad je zřejmý i v současné době. Byly řešeny případy závislosti a zneužívání sociálních sítí i narušené vztahy ve třídních kolektivech. Jednotlivé případy byly řešeny ve spolupráci se školním psychologem, pedagogickými pracovníky a příslušnými orgány.

V rámci výuky proběhla osvěta formou přednášek odborníků v oblasti kyberšikany, řešení problémů dospívající mládeže či trestní odpovědnost dítěte. V hodinách bylo pracováno s filmovými dokumenty zaměřenými na danou problematiku.

I v tomto školním roce 2023/2024 jsme se v oblasti primární prevence zaměřili na snižování negativních dopadů aktuální situace ve společnosti na děti.

## **Krizový plán a strategie**

V případě, že škola bude mít podezření na používání návykových látek či na výskyt jiného rizikového chování, bude postupovat dle Školního řádu a patřičného pokynu MŠMT.

Na pohovoru s žákem se bude aktivně podílet dle konkrétní situace třídní učitel, výchovný poradce, metodik prevence, zástupce či ředitel školy. Věc bude oznámena zákonným zástupcům, případně jim bude doporučen pohovor s odborníky. O všech opatřeních bude veden písemný záznam. V případě nezájmu zákonných zástupců bude kontaktován odbor sociální péče.

### **1. Alkohol**

Konzumace alkoholu je zakázána ve škole, na pozemku školy (prostor před budovou, školní hřiště, prostor školní zahrady) a při všech školních akcích – školní řád.

- 1) Pokud je žák přistižen v době vyučování či při školní akci při konzumaci alkoholu, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit a alkohol mu odebrat za přítomnosti další osoby (pedagoga).
- 2) Pedagog posoudí momentální stav žáka.
- 3) Pokud je žák ohrožen na zdraví, přivolá pedagog lékařskou pomoc, poté vyrozumí vedení školy, sepiše záznam události.
- 4) Pokud zdravotní stav žáka není ohrožen, pedagog vyrozumí vedení školy a sepiše záznam události.
- 5) Pokud žák není schopen dál pokračovat ve výuce, je třeba kontaktovat zákonného zástupce a vyzvat ho k vyzvednutí žáka ze školy.
- 6) Zákonného zástupce škola informuje o konzumaci alkoholu jeho dítětem i v případě, že je žák schopen pokračovat ve výuce.
- 7) Při opakování této situace škola informuje o této skutečnosti odbor sociální péče.
- 8) Škola vyvodí z dané situace sankce vymezené ve školním řádě.
- 9) Stejný postup i v situaci příchodu žáka do školy pod vlivem alkoholu.

### **2. Tabákové výrobky**

Kouření je žákům zakázáno ve škole, na pozemku školy (prostor před budovou, školní hřiště, prostor školní zahrady) a při všech školních akcích – školní řád.

- 1) Učitel odebere tabákový výrobek.

- 2) Sepíše zápis i s vyjádřením žáka.
- 3) Třídní učitel informuje zákonného zástupce.
- 4) V závažných případech a při opakování situace škola informuje odbor sociální péče.
- 5) Škola vyvodí sankce vymezené ve školním řádě.

### **3. Omamné a psychotropní látky**

Zakázána je výroba, distribuce, přechovávání, šíření i propagace omamných a psychotropních látek, a to bez ohledu na věk žáka a prostředí, ve kterém by k tomu docházelo. Zakázáno je rovněž navádění k užívání těchto látek. Distribuce OPL je považována za protiprávní jednání, může být klasifikována jako trestný čin, množství látky není rozhodující. Přechovávání OPL je také protiprávní jednání, může být kvalifikováno jako přestupek nebo jako trestný čin.

#### **V případě podezření na zneužívání návykových látek**

- 1) Provést diskrétní šetření a pohovor s žákem.

#### **V případě důvodného podezření**

- 2) Odebrat návykovou látku, látka se nepodrobuje testům, informovat vedení školy a okamžitě kontaktovat zákonného zástupce žáka. Při negativní a nespolupracující reakci rodiny uvědomit odbor sociální péče pro děti.
- 3) Pokud je žák ohrožen na zdraví, přivolá pedagog lékařskou pomoc, poté vyrozumí vedení školy, sepíše záznam o události.
- 4) Kontaktovat zákonného zástupce.

V případě dealerství je povinností oznámit událost orgánům činným v trestním řízení.

### **4. Šikana**

#### **Vyšetřování počátečních stádií**

- 1) Rozhovor se žáky, kteří na šikanování upozornili
- 2) Rozhovor s oběťmi a zajištění jejich ochrany
- 3) Nalezení dalších vhodných svědků
- 4) Individuální rozhovory se svědky (NEKONFRONTOVAT oběti s agresory)
- 5) Rozhovor s agresory
- 6) Potrestání a práce s agresory i oběťmi
- 7) Následná práce s celou třídou
- 8) Kontaktování zákonných zástupců

#### **Vyšetřování pokročilé šikany**

- 1) Překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana oběti
- 2) Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu při vyšetřování
- 3) Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi
- 4) Pokračující pomoc a podpora oběti
- 5) Nahlášení policii
- 6) Vlastní vyšetřování – přivolání odborníka

Při každém podezření na šikanu je nutné informovat ředitele školy a při řešení situace pracovat v týmu.

### **5. Vandalismus**

Každý žák i pracovník školy je odpovědný za škody, které svým jednáním způsobil a proto po něm bude škola požadovat náhradu, jestliže škodu způsobil úmyslně nebo z nedbalosti.

#### **Postup při vzniku škody**

- 1) Jakmile vznikne škoda na školním majetku, je třeba o celé záležitosti vyhotovit záznam a pokusit se odhalit viníka a vyvodit důsledky.

### **6. Krádež**

Škola upozorňuje žáky a jejich zákonné zástupce, že nošení cenných věcí (zejména věcí malých rozměrů) do školy je riziko, které může vést k jejich odcizení. Věci (zvláště pak cenné), které nesouvisí s vyučováním a vzděláváním, nemají žáci do školy nebo školského zařízení nosit – viz školní řád.

#### **Postup při nahlášení krádeže žákem**

- 1) O události pořídit záznam na základě výpovědi poškozeného.
- 2) Věc předat orgánům činným v trestním řízení (ohlásit na místní oddělení Policie ČR), nebo poučit poškozeného žáka (jeho zákonného zástupce), že má tuto možnost.
- 3) V případě, že je znám pachatel, je třeba nahlásit věc orgánu sociálně-právní ochrany a současně předat věc orgánům činným v trestním řízení.

Krádež je protiprávním jednáním, a jakmile se škola o takovém jednání dozví, je povinna tuto skutečnost hlásit orgánům činným v trestním řízení, popř. doporučí poškozenému (jeho zákonnému zástupci), aby se na tyto orgány obrátil.

### **7. Kyberšikana**

Zneužití informačních a komunikačních technologií k takovým činnostem, které mají někoho záměrně ohrozit, nebo mu ublížit. Jedná se o úmyslné jednání. Povaha a provedení útoků určuje jejich závažnost.

#### **Postup při řešení (školní metodik prevence, třídní učitel, ředitel)**

- 1) zajištění ochrany oběti – kontaktovat mobilního operátora nebo zřizovatele stránek
- 2) zajištění dostupných důkazů
- 3) důkladné vyšetření (NEKONFRONTOVAT oběť a agresora), využití odborné pomoci – externí pracovník, IT expert, PPP, policie
- 4) kontaktování zákonných zástupců – podat informace o tom, koho je vhodné kontaktovat (policie ČR, OSPOD - p. Aghová - 325 501 244, právní zástupce)

Některé případy kyberšikany nespádají do kompetence školy. U každého podezření o výskytu jevu je nutno informovat ředitele školy a školní výchovný tým, ten zhodnotí míru a případně udělí nebo navrhne kázeňská opatření.

### **8. Záškoláctví**

#### **Neomluvená nepřítomnost do 10 hodin**

O neomluvené i zvýšené omluvené nepřítomnosti informuje třídní učitel výchovného poradce. Při zvýšené omluvené nepřítomnosti ověřuje její věrohodnost. Neomluvenou nepřítomnost do součtu 10 vyučovacích hodin řeší se zákonným zástupcem žáka nebo zletilým žákem třídní učitel formou pohovoru. Zde projednáván důvod nepřítomnosti žáka a způsob omlouvání jeho nepřítomnosti a upozorní na povinnost stanovenou zákonem. Každá taková neomluvená nepřítomnost je projednávána na pedagogické radě školy a sankciována dle školního řádu a rozhodnutí ped. rady.

#### **Neomluvená nepřítomnost více než 10 hodin**

Při počtu neomluvených hodin nad 10 hodin svolá ředitel školy výchovnou komisi. Zákonní zástupci jsou pozváni na jednání výchovné komise doporučených dopisem. O průběhu a závěrech se provede zápis, který zúčastněné osoby podepíší. Případná neúčast nebo odmítnutí podpisu zákonnými zástupci se v zápisu zaznamená.

### **Neomluvená nepřítomnost více než 25 hodin**

V případě, že neomluvená nepřítomnost žáka přesáhne 25 hodin, ředitel školy zašle bezodkladně oznámení o pokračujícím záškoláctví s náležitou dokumentací příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany dětí nebo pověřenému obecnímu úřadu.

V případě opakovaného záškoláctví v průběhu školního roku, pokud již byli zákonní zástupci postiženi pro přestupek, je třeba postoupit v pořadí již druhé hlášení o zanedbání školní docházky Policii ČR, kde bude případ řešen jako trestní oznámení pro podezření spáchání trestného činu ohrožení mravní výchovy mládeže.

## **9. Poruchy příjmu potravy a sebepoškozování**

V případě jakéhokoli podezření je nutné nejprve projednat situaci a informovat zákonného zástupce.

### **Postup při projevech**

1. Rodiče informujeme vždy, když dítě výrazně zhubne, častěji zvrací, sebepoškozuje se, nechodí na obědy do školní jídelny.
2. V případě závažného rizika (ohrožená života) škola kontaktuje zdravotnické zařízení ihned.
3. Pokud rodiče odmítají řešit situaci, informujeme dětskou lékařku, popř. OSPOD - p. Aghová - 325 501 244
4. Odborníci: - dětská

V případě zahájení léčby škola vychází vstříc potřebám žáka úpravou výukového programu (IVP).

## **10. Rizikové chování v dopravě a rizika při sportu**

Jedná se o takové jednání, které může vést k dopravním kolizím, k úrazům nebo úmrtí.

Rizikové chování:

- Chování v rozporu s pravidly
- Agresivní chování
- Neočekávané nebo nezvyklé chování
- Chování ohrožující zdraví své i ostatních

### **Postup při projevech**

1. Situaci řeší pracovník, který je rizikovému chování přítomen. Způsob řešení zvolí podle závažnosti (domluva, kázeňský postih).
2. Informuje zákonné zástupce o rizikovém chování dítěte s cílem, aby rodina podpořila rozvoj správných návyků chování v dopravě.

V případě rizikového chování, které by mohlo vést k dopravní nehodě nebo zranění dalších osob je vhodné kontaktovat policii.

## **11. Syndrom týraného dítěte CAN, zneužívání**

Pokud si učitel či jiný zaměstnanec všimne náznaků – výrazná změna v chování žáka, známky tělesných trestů, zvýšená úzkostlivost, problémy ve vztazích – je nutné vždy informovat ředitele školy, který ve spolupráci s výchovným týmem stanoví další postup. Nejčastěji agresory bývají

rodiče či jiní blízcí příbuzní. Cílem je zabránit pokračování a rozvoji zdravotních sociálních a psychických následků u oběti.

### **Postup při řešení**

1. Navázání osobního kontaktu se žákem, nejlépe TU či jiný pedagogický zaměstnanec, ke kterému má dítě důvěru. Kontaktovat PPP.
2. Nepotvrzené podezření lze diskrétně prodiskutovat se zák. zástupcem, někdy se podaří změny u dítěte vysvětlit jiným způsobem. Jindy zájem školy odradí rodinné příslušníky od další agrese.
3. Pokud se dítě nechce svěřit, poskytnout mu návod, kde lze hledat pomoc (linka důvěry, linka bezpečí).
4. Pokud se dítě svěří a podezření potvrdí, obrátí se škola na OSPOD okamžitě, ten kontaktuje další orgány (trestný čin).
5. Odborníci:

Týrání svěřené osoby dle trestního zákoníku spadá mezi trestné činy. Pokud se jakýkoliv zaměstnanec školy hodnověrným způsobem doví o tomto trestném činu, je povinen kontaktovat orgány činné v trestním řízení.

### **12. Extremismus, nová náboženská hnutí, odlišnosti náboženských názorů, rasismus, xenofobie, antisemitismus**

Mezi tento typ rizikového chování řadíme například verbální a fyzické napadání spolužáků z politického, náboženského, rasového, národnostního či třídního důvodu. Dále agitaci ve prospěch extrémistických skupin a hnutí na půdě školy apod.

### **Postup při projevech**

1. Zjistit hloubku extrémistického přesvědčení a postojů, dále zjistit případné vazby na extrémistickou scénu mimo školu.
2. Okamžitě a razantně vystoupit proti projevům intolerance mezi žáky.
3. Zjistit rozšíření uvedených postojů v kolektivu, třídě, škole.
4. Vyvolat diskusi se žáky v postižené skupině s cílem odhalit příčinu (v případě podezření na projev šikany postupuje dle krizového plánu Šikana)
5. V případě, že se zjistí účast žáka v extrémistické skupině, je nutno informovat zákonného zástupce, v případě podezření na promyšlené formy násilí s extrémistickým, rasistickým, xenofobním či antisemitským podtextem informujeme policii ČR.
6. Ve výuce se zaměřit na tuto problematiku, pozvat odborníky.

Projevy nesnášenlivosti se snažíme zachytit hned v začátcích, řešíme kázeňskými postihy dle školního řádu.

### **13. Homofobie**

#### **Postup při projevech**

1. Méně výrazné projevy homofobie může řešit pedagog sám za pomoci školního metodika prevence, školního psychologa či odborníka z některé nevládní neziskové organizace.
2. V případech závažnějších forem homofobních projevů, zejména rozvinuté šikany je vhodné kontaktovat především pracovníky PPP, kteří obvykle mají zkušenost s řešením šikany obecně (v případě podezření na projev šikany postupovat dle krizového plánu Šikana).
3. Je-li podezření na spáchání trestného činu, potom je třeba kontaktovat Policii ČR.

V souvislosti s homofobií se může objevit podezření na různé trestné činy, například:

- Poškození cizí věci

- Projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka
- Omezování osobní svobody
- Ublížení na zdraví

#### **14. Fyzické napadení mezi žáky**

##### **Postup při řešení**

1. Situaci řeší pracovník, který byl incidentu přítomen, konal v místě dozor a incident mu byl nahlášen.
2. Na základě vážnosti napadení:
  - a) Zajistit oddělení agresora od napadeného.
  - b) Jde-li o závažné zdravotní postižení, přivolat bezodkladně RZ, informovat zák. zástupce a Policii ČR, v případě drobného zranění přivolat zák. zástupce nebo zajistit doprovod k lékaři.
  - c) Prošetřit příčinu vzniku, vyslechnout všechny strany (v případě podezření na projev šikany postupovat podle krizového plánu Šikana)
  - d) Posoudit závažnost a případnou fyzickou či majetkovou újmu a vyhodnotit další opatření
    - o Ústní napomenutí žáků
    - o Kázeňský postih udělení přímo na místě, oznámení zák. zástupci
    - o V případě závažnějšího napadení informovat TU a vedení školy – další postup dle školního řádu

Dojde-li v případě fyzického napadení ke zranění na jedné i druhé straně odpovědný pracovník provede záznam v knize úrazů. V případě přivolání RZ je nutné (ve spolupráci s TU) o incidentu sepsat protokol.

#### **15. Příslušnost k subkulturám**

Subkultury jsou přirozenou součástí života dospívajících. Nejčastěji: Anarchismus, Emo, Gothic, Witch, Hip-hop, punk, Reggae, síťové PS hry, skinheads.

##### **Postup při projevech**

1. Samotná příslušnost k subkultuře ještě nic neznamena, nenese automaticky nebezpečí výskytu rizikového chování.
2. Snažit se o dané subkultuře něco dovědět – pomůže to v komunikaci s daným jedincem. Naprostá většina dospívajících je vnitřně nejistá, proto uvítá spíše přijetí než kritiku – na tu bude reagovat defenzivně.
3. Možná rizika dané subkultury je nutné vnímat jako možnost, ne jako jistotu.
  - Skutečnost, že v rámci dané subkultury existuje zvýšené riziko rizikového chování, ještě neznamena, že tak jednají všichni.

Specifická intervence se řídí povahou rizikového chování (viz doporučený postup při závislosti na návykových látkách, záškoláctví apod.).

#### **16. Netolismus**

Termínem netolismus označujeme závislost (závislostní chování či závislost na procesu) na tzv. virtuálních drogách. Mezi ně patří zejména:

- počítačové hry, sociální sítě, internetové služby (různé formy chatu), virální videa, mobilní telefony, televize aj.

K příznakům netolismu patří:

- brzké vstávání k počítači nebo ponocování u počítače
- rostoucí nervozita a neklid, když člověk delší dobu nemůže hrát



- zanedbávání učení
- opouštění dřívějších zájmů a přátel
- zhoršující se školní výsledky

### **Postup při projevech**

- 1) Základem prevence je kvalifikované pozorování pedagoga, které může poukázat na více typů rizikového chování. Unavenost, nervozita, náhlé změny v chování, zhoršení prospěchu atd., to vše může učiteli napovědět, že žák prochází nějakou změnou, která nemusí být v pořádku.
- 2) V praxi se stává, že rodiče či zákonní zástupci žáka nepovažují nelátkové závislostní chování dítěte za závažné. V tom případě může pedagog upozornit zákonné zástupce na rizika, které se s netolismem pojí.

Úspěšné intervence týkající se problematiky netolismu nespadají do kompetencí učitele. V této oblasti může být pedagog pouze pozorovatelem, který na nebezpečí tohoto jevu upozorní.

### **17. Cizí osoba ve škole**

Každá cizí osoba se při příchodu do školy hlásí na vrátnici. Každý je povinen si předem domluvit schůzku s učitelem.

#### **Postup při řešení**

- 1) V případě, že kterýkoliv zaměstnanec školy spatří ve vnitřních prostorách cizí osobu, je povinen zjistit důvod její přítomnosti.
- 2) V případě neoprávněného vniknutí vyzve osobu k opuštění budovy, o její přítomnosti informuje vedení školy.
- 3) Pokud osoba neuposlechne výzvu k opuštění školy je kterýkoliv pracovník oprávněn kontaktovat policii a požádat o pomoc.

O zákazu vstupu cizích osob do prostor školy jsou poučeni i žáci a současně jsou poučeni o povinnosti na cizí osobu neprodleně upozornit zaměstnance školy.

### **18. Ohrožení školy rizikovou situací**

Školy mají pro zachování bezpečného prostředí ve škole zpracovaný krizový plán pro případ ohrožení školy, tj. pro případ, že rizika identifikovaná v bezpečnostním plánu naplní. Krizový plán zahrnuje informovanost všech pracovníků školy a jejich žáků, informovanost rodičů a propojení se záchranným systémem v regionu. Součástí školní matriky jsou kontaktní informace o dětech, zákonných zástupcích, zaměstnancích školy.

V rámci každoročního proškolení BOZP jsou aktualizovány jednotlivé postupy v případě krize.

### **19. Krizový plán pro prevenci vzniku problémových situací týkajících se žáka s PAS**

- plán vypracován pro konkrétního žáka
- obsahuje osobní údaje a je uložen u třídního učitele
- s plánem jsou seznámeni všichni pracovníci školy

Osoby zajišťující specializované činnosti ve škole/školském zařízení:

školní psycholog – Ing. et Mgr. Jan Čapek,  
výchovný poradce Mgr. Romana Blechová,  
metodik prevence Mgr. Pavlína Peřinová.

Doporučený postup prevence vzniku problémových situací:

- Seznamovat žáka s plánovanými změnami v dostatečném předstihu, v případě náhlých změn poučit žáka o důležitosti dané změny spolu s detailním popisem všech změn
- V případě zařazení zážitkových metod tyto vždy prokonzultovat se školním poradenským pracovištěm, žáka do těchto aktivit zapojovat s ohledem na jeho potřeby a aktuální stav
- Umožnit žákovi odreagovat se během hodiny odchodem z místnosti (vždy v doprovodu pedagogického pracovníka)
- Nácvik sociálních dovedností a řešení problémů

Doporučený postup v případě, kdy problémová situace nastala:

V případě obtíží pedagog posoudí zdravotní stav žáka (fyzický i psychický). Pokud žák vykazuje odchylky v oblasti psychické nebo fyzické, je ihned izolován od ostatních žáků. Pokud při nastalých obtížích opustí třídu sám, je doprovázen asistentem pedagoga, pokud však zůstává ve třídě, a pedagog vyhodnotí, že mohl ublížit sobě nebo jinému žákovi, odvádí pedagog nebo asistent pedagoga celou třídu z místnosti. Se žákem zůstává po vyhodnocení situace pedagog nebo asistent pedagoga. Osoba, která se žákem zůstává, však pouze dbá na to, aby si žák neublížil (zavřená okna, odstranění ostrých a těžkých předmětů v dosahu), sám se žáka nepokouší fyzicky ani psychicky uklidnit. Pedagog následně vyhodnotí, zda je potřeba přivolat lékařskou pomoc nebo pouze kontaktovat rodiče a provede zápis do záznamového archu.

### **Informace o postupu při řešení šikany**

Šikanování je mimořádně nebezpečná forma násilí, která ohrožuje základní výchovné a vzdělávací cíle školy. V místech jejího výskytu dochází ke ztrátě pocitu bezpečí žáků. Který je nezbytná pro harmonický rozvoj osobnosti a efektivní výuku.

Při řešení případů šikany se na naší škole řídíme Metodickým pokynem ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení. Pokud se takový případ vyskytne, řešíme ho. Řídíme se zásadou, že i nepříjemné věci je potřeba řešit, a ne je tajit či „zametat pod koberec“. Jde přece o naše děti a ty se musí ve škole cítit především bezpečně.

Jestliže je pedagog informován o podezření na šikanu, zahájí okamžité vyšetřování, spolupracuje s metodikem prevence a výchovným poradcem a informuje ředitele školy. Všichni pedagogové byli seznámeni se základními postupy při vyšetřování šikany.

Při vyšetřování počáteční šikany postupujeme v těchto krocích:

1. Rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili, a s oběťmi.
2. Nalezení vhodných svědků.
3. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikoli však konfrontace oběti a agresorů).
4. Zajištění ochrany obětem.
5. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi.

U rozhovorů s žáky musí být přítomni alespoň dva pedagogičtí pracovníci. Z tohoto rozhovoru bude vypracován zápis, který přítomní pedagogové i žák podepíše.

Klademe důraz na spolupráci s rodiči a jejich maximální možnou informovanost. Rodiče jsou o rozhovoru s jejich dětmi v souvislosti s vyšetřováním šikany informováni telefonicky ještě též den. Rodičům dětí, které v šikaně figurují jako oběť či agresor, je nabídnuta spolupráce s odborníky ze zařízení poskytujících terapeutické služby. O situaci ve třídě jsou poté na třídní schůzce informováni rodiče ostatních dětí ze třídy.

Při vyšetřování pokročilých stádií šikany zajistíme především bezpečí oběti šikany, následně dochází k vyšetřování šikany za spolupráce s institucemi, jako jsou např. Policie ČR, Odbor sociálních věcí, Středisko výchovné péče, Pedagogicko-psychologická poradna.

Po vyšetření šikany a potrestání viníků následuje individuální práce s obětí i s agresorem a skupinová práce s celou třídou zaměřená na zmírnění následků této situace a uzdravení kolektivu třídy.

Pro potrestání agresorů může škola užít následující běžná výchovná opatření:

- napomenutí a důtka třídního učitele, důtka ředitele,
- snížení známky z chování,
- převedení do jiné třídy.

V mimořádných případech lze využít i další opatření:

- ředitel školy doporučí rodičům dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení Střediska výchovné péče, případně doporučí dobrovolný diagnostický pobyt žáka v místně příslušném diagnostickém ústavu.
- ředitel školy podá návrh orgánu sociálně právní ochrany dítěte k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu.

### **Nabídka kroužků pro školní rok 2024/2025**

Kroužky v rámci školní družiny:

- Basketbal
- Flétna
- Keramika
- Živá zahrada
- Šikulka
- Small Gardener
- Malý přírodovědec
- Angličtina
- Zahradník

Další kroužky realizují na škole jiné subjekty: rybářský kroužek, mažoretky, matematický, vaření 2 x, chovatelský.

### **Zdroje a užitečné odkazy**

vyhláška č.197/2016 Sb., ze dne 2. června 2016, měnící vyhláška č. 7202005 SB., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů

<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>

<http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/individualni-vychovny-plan>

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT -21291/2010-28)

Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)

Příloha 15 (netolismus) (č.j. MŠMT 1999/2015)

Profil na jednu stranu, [www.msmt.cz/file/40971\\_1\\_1](http://www.msmt.cz/file/40971_1_1)

M. Miovský – Programy a intervence školské prevence I, II, III, Klinika adiktologie, 1. lékařská fakulta UK Praha, 2015

K. Kopecký – Kyberšikana a její specifika v prostředí systému primární prevence rizikového chování, PedF Univerzity Palackého Olomouc, 2016  
časopis Prevence, vydavatel Život bez závislostí, z.s.

[www.e-bezpeci.cz](http://www.e-bezpeci.cz)

[www.casmp.cz](http://www.casmp.cz)

[www.osprch.cz](http://www.osprch.cz)

[www.prevence-info.cz](http://www.prevence-info.cz)

[www.rvp.cz](http://www.rvp.cz)

[www.bezpecnynymburk.cz](http://www.bezpecnynymburk.cz)

[www.jancapek.webnode.cz](http://www.jancapek.webnode.cz)

[www.linkaprorodinuaskolu.cz](http://www.linkaprorodinuaskolu.cz)

Linka pro rodinu a školu - tel. 116 000

vhodné hry a zážitkové aktivity k posilování otevřenosti, budování respektu, vcítění se:

[www.obcanskevzdelavani.cz/publikace](http://www.obcanskevzdelavani.cz/publikace)

<https://www.pionyr.cz/inspirace/hry-a-aktivity/>

Organizační řád a vnitřní směrnice školy vč. Školního řádu, sankčního řádu tzv. Přestupník, krizový plán školy, ŠVP školy